

OBSAH

Předmluva	5	Nesouhlas s dosavadními výměry a metodami sociální pedagogiky	59
		Závěry	60

PRVÁ KAPITOLA

Obor pedagogiky a vymezení její vědecké působnosti

Důvod této úvahy	7
Filosofie a vědy přírodní	8
Záruky vědeckosti pedagogiky	11
Dva druhy fakt a jejich vlastnosti	12
Vědy obecné a experimentální	19
Požadavky na vědu	21
Je pedagogika uměním?	21
Vlastní dění pedagogické	23
Úkol školy ve vytváření tendencí	27
Obor pedagogiky	31
Pravdivost vymezení oboru pedagogiky	33
Správnost vymezení oboru pedagogiky	34

DRUHÁ KAPITOLA

Úkoly pedagogiky sociální

Vlivy společenského soužití	39
Rozhled po oboru sociální pedagogiky, jak se dnes podává	40
Důvody pro sociální základ pedagogiky	44
Výchova děje se pro dnešní společnost	49

TŘETÍ KAPITOLA

Analýsa pojmu společnosti a kolektivního dění

Analýsa pojmu společnosti a kolektivního dění			62
Analýsa pojmu společnosti: Dvě základní hlediska			63
Nesprávné pojetí součtu — sumy			64
Kolektivní reakce			68
Pokus Tarde-ův o nalezení specifického sociálního jevu			71
Pokus Durkheimův			72
Znak sugesce			73
Znak hromadnosti			74
Definice společnosti a závěr			76

ČTVRTÁ KAPITOLA

Analýsa pojmu individua a určení jeho charakteristického znaku

Staré výměry			77
Rozsah pojmu			78
Dělení v prvky nižší organické složitosti			79
Vymezení podle času a prostoru			81

Charakteristické znaky „ekvivalence a bytosti“ vedou k tendencím	82	Odvození kritéria anatomicko- fysiologického	124
Aplikace na člověka	83	Počátek primárních tendencí	
Tendence	85	a tendence sekundární	125
Tendence a instinkt	86	Dvě skupiny primárních tendencí	127
Konečná definice	87	Sensitivní mechanismy smyslové	128
Proměnnost individua	87	Význam smyslových tendencí pro	
Poměr obou definic	88	výklad tendencí jiných	130
		Tendence čistoty	131
		Tendence bydlení	132
		Stěhování	134
		Tendence tělesné koordinace	
		a rovnováhy	134
		Tělové sensitivní mechanismy —	
		tělové tendence	136
		Tendence hledání potravy	136
		Tendence akviziční a tendence	
		majetku	138
		Tendence sběrací, kolekce, zásoby	141
		Honění	142
		Tendence sexuální	143
		Tendence mateřské a něžnostní	144
		Tendence škádlení, trápení a rvaní	147
		Vysvětlení náhodných pohybů	148
		Primární mechanismy centrální	148
		Nápodoba	149
		Zvědavost	154
		Hra	156
		Hra a myšlení	157
		Instinkt mnohonásobné aktivity	161
		Tendence konstrukce a destrukce	161
		Tendence oposice	162
		Tendence sugestibility	162
		Primární mechanismy reakční	163
PÁTÁ KAPITOLA			
<i>Význam individua pro společnost</i>			
Vzájemný vliv obou	89		
Poměr individua a společnosti v teorii historie	90		
Poměr obou v sociologii	93		
Proměnnost společnosti a individua	96		
Příklad: Význam individua Husova v reformaci české	97		
ŠESTÁ KAPITOLA			
<i>Rozbor individuální mysli</i>			
Mysl individua a sociální pedagogika	106		
Obtíže zkoumání	107		
Charakter reakčního oblouku a tendence	108		
Jednoznačnost spojení popudu a reakce	113		
Reflex a tendence	114		
Tendence a instinkty	117		
Třídění tendencí	120		
Kritéria primárnosti tendencí	122		

Stupňování aktivity reakční	
trvalým popudem	164
Odvržení, strach, útek	165
Strach	166
Zápolení a hněv	167
Mechanism chůze	169
Mechanismy výrazové = mimické	
a hlasové	169
Tendence pospolitého života	170
Emoce	173

SEDMÁ KAPITOLA

Rozbor individuální mysli (pokrač.)

Tendence sociální, zvláště socioformní a jejich souvislost se vznikem a změna- mi institucí

Tendence sociální a socioformní	174
Mravní závaznost	179
Vznik mravní závaznosti	180
Vývin sounáležitostí	188
Závaznost a tendence náboženské	190
Účinky kolektivní reakce	191
Význam vývoje závaznosti mravní pro pedagogiku	193
Individuální motivy mravní závaznosti	194
Instituce jsou v souvislosti s tendencemi	195
Tendence generativní a instituce rodinné	197
Sociální tendence s rodinou spojené	202
Tendence ekonomické — instituce vlastnictví majetku	203

Tendence centrální: tendence zvěda- vosti, instituce vědecké a školské	204
Tendence mystické, instituce církvě	206
Rovnováha společenská a význam její pro individuum	207
Individuální rovnováha (osobní štěstí)	209
Tendence socioformní: tendence politické a správní (vládní)	211
Socioformní tendence rodinné	217
Socioformní tendence hospodářské	219
Socioformní tendence poznání — vzdělání	221
Socioformní tendence církevní	222
Závěr k analýze nitra individua	222

OSMÁ KAPITOLA

Obor a metody sociální pedagogiky

Stručný přehled	224
Sociální pedagogika stanoví dobu vzniku sociálních tendencí	226
Hledá složky sociálních tendencí	227
Sleduje změny sociálních tendencí	228
Kausalita společenská a cíl sociálně- pedagogické praxe	229
Podmínky výzkumu	231
Výzkum tendencí sociálních a socioformních	234
Šetření o motivaci návrhů	243
Poznámky	253
Résumé	259